PRANEŠIMAS SPAUDAI

ES pradeda amatininkų ir pramonės gaminių pavadinimų registraciją pagal naująją geografinių nuorodų apsaugos sistemą

Nuo **2025 m. gruodžio 1 d.** Europos stiklapūčiai, puodžiai, peilininkai, juvelyrai ir kiti gamintojai galės registruoti savo gaminių pavadinimus pagal naująją ES **geografinių nuorodų (GN)** sistemą. Pirmą kartą ši apsauga, kuri ilgą laiką buvo taikyta maisto produktams ir gėrimams, bus pradėta taikyti ir **amatininkų bei pramonės gaminiams**, taip užbaigiant bendrosios geografinių nuorodų rinkos kūrimą.

Naujoji sistema apsaugos tokius išskirtinius gaminius, kaip **Bohemijos stiklas**, **Limožo porcelianas**, **Zolingeno peiliai** ir **Donegolo tvidas**, kurių reputacija ir kokybė yra neatsiejamai susijusios su jų kilmės vieta. Taip bus išsaugoti tradiciniai įgūdžiai, remiamos darbo vietos ir padedama vartotojams atpažinti autentiškus, aukštos kokybės europietiškus produktus. Paversdama paveldą galimybe, ši sistema sustiprins regionų ekonomiką, išsaugos Europos kultūrinę tapatybę ir padės kovoti su klastojimu tiek internete, tiek už jo ribų ES ir visame pasaulyje. Ne ES gamintojai taip pat gali kreiptis dėl apsaugos, su sąlyga, kad jie atitinka ES reikalavimus.

Kaip pateikti paraišką

Gamintojai gali kreiptis dėl GN apsaugos per pripažintą asociaciją arba individualiai, jei jie yra vieninteliai tam tikro produkto gamintojai. Prie paraiškų turi būti pridėta „**gaminio specifikacija**“, kurioje nurodytas pavadinimas, gamybos etapai ir geografinė kilmės vietovė. Paraiškos teikiamos nacionalinei kompetentingai institucijai.

Danijos, Suomijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų, Suomijos ir Švedijos gamintojai savo paraiškas turėtų teikti tiesiai **Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO**), kuri tvarko visą procesą šiose valstybėse narėse.

Registracijos procesas vyksta **dviem etapais**.

1. Nacionalinis lygmuo. Pirma, kompetentinga institucija peržiūri paraišką ir atlieka nacionalinę prieštaravimo procedūrą.
2. ES lygmuo. Sėkmingai užbaigus šį etapą, paraiška siunčiama EUIPO, kuri tvarko ES prieštaravimo procedūrą ir priima sprendimą dėl amatininkų ir pramonės gaminio GN pavadinimo apsaugos ir registracijos.

Komisija pasilieka teisę įsikišti konkrečiais atvejais, kai apsauga ir registracija gali turėti įtakos viešajai politikai arba Sąjungos prekybos ir išorės santykiams.

Daugiau gairių, šablonų ir kontaktinę informaciją galima rasti CIGi centre, kurį administruoja EUIPO. Jame taip pat galima rasti informacijos apie finansinę ir techninę paramą, skiriamą informuotumo didinimo ir gebėjimų stiprinimo veiksmams. Daugiau informacijos apie šią sistemą pateikiama Europos Komisijos vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinio direktorato (DG GROW) interneto svetainėje.

Citata

„Europos amatų ir pramonės paveldas yra mūsų regionų pasididžiavimo ir klestėjimo šaltinis. Įdiegus naują geografinių nuorodų sistemą amatų ir pramonės produktams, mes ne tik saugome

mūsų amatininkų unikalius įgūdžius ir tradicijas, bet ir kuriame naujas galimybes augimui, darbo vietoms ir tarptautiniam pripažinimui. Ši apsauga užtikrina, kad autentiški Europos produktai galėtų sėkmingai veikti pasaulinėse rinkose, stiprinti vietos ekonomiką, remti ES konkurencingumą ir išsaugoti mūsų kultūrinę tapatybę ateinančioms kartoms.“

Stéphane Séjourné - Europos Komisijos vykdomasis viceprezidentas, atsakingas už klestėjimą ir pramonės strategiją

Vykdomasis vicepirmininkas Séjourné paskelbė vaizdo įrašą ir išsiuntė laišką gamintojams, amatininkams ir kitiems pagrindiniams ES suinteresuotiesiems subjektams, kuriame paaiškina, kaip naujoji geografinės nuorodos sistema prisidės prie konkurencingesnės ir labiau įtraukios Sąjungos kūrimo.

Kontekstas

Geografinės nuorodos – tai intelektinės nuosavybės teisė, siejanti gaminio savybes, reputaciją ar charakteristikas su jo geografine kilme.

Naujoji sistema, sukurta pagal **Reglamentą (ES) 2023/2411**, nustato ES geografinių nuorodų apsaugą **amatininkų ir pramonės gaminiams (CIGI)**. Ji grindžiama daugiau kaip 30 metų sėkminga žemės ūkio produktų GN sistema, kuri šiuo metu saugo daugiau nei 3 600 pavadinimų ir generuoja apie 75 mlrd. eurų metinę apyvartą, sudarančią maždaug 15 proc. ES maisto produktų ir gėrimų eksporto.

2023 m. spalio 18 d. priimtu reglamentu nustatomas vieningas ES pavadinimas amatininkų ir pramonės gaminiams, suteikiantis gamintojams galimybę užkirsti kelią neteisėtam jų pavadinimų naudojimui ir užsitikrinti apsaugą tarptautiniu mastu

Esamos nacionalinės amatininkų ir pramonės gaminių GN nustos galioti praėjus vieneriems metams po naujojo reglamento įsigaliojimo, t. y. 2026 m. gruodžio mėn.

CIGI sistemą administruoja **Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO)**, prižiūrint **Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generaliniam direktoratui (DG GROW)**. Komisija pasilieka teisę įsikišti konkrečiais atvejais, kai registracija gali turėti įtakos viešajai politikai arba Sąjungos prekybos ir išorės santykius.

Daugiau informacijos

- DG GROW – Geografinės nuorodos amatininkų ir pramonės gaminiams
- DG AGRI – Paaiškinimai apie geografines nuorodas ir kokybės sistemas – Žemės ūkis ir kaimo plėtra
- Vaizdo įrašas – Vykdomasis vicepirmininkas Séjourné pristato visoje ES taikomą geografinių nuorodų apsaugą amatininkų ir pramonės gaminiams (CIGI)
- Vaizdo įrašas – Kas daro tam tikrus gaminius nedviprasmiškai susietus su vietove?
- Vaizdo įrašas – Kaip įregistruoti savo pavadinimą kaip geografinę nuorodą amatininkų ir pramonės gaminiams
- Vaizdo įrašas – Geografinės nuorodos amatininkų ir pramonės gaminiams paaiškintos
- EUIPO – CIGI centras
- Vykdomojo vicepirmininko Séjourné laiškas ES gamintojams ir amatininkams